

*Zasady oceniania z języka
polskiego w Publicznej Szkole
Podstawowej dla klasy IV, V
oraz klasy III Gimnazjum*

Opracowała: Joanna Urban

Celem nowoczesnego oceniania jest:

- obserwowanie i wspieranie rozwoju ucznia,
- uzyskanie informacji o wynikach kształcenia,
- diagnozowanie osiągnięć dydaktycznych ucznia,
- sprawdzanie wiadomości i umiejętności,
- rozbudzanie motywacji uczenia się,
- rozpoznawanie uzdolnień, zainteresowań i predyspozycji,
- wdrażanie do samooceny,
- przygotowanie do „zdrowej rywalizacji”,
- uczenie systematyczności i organizacji uczenia się,
- niwelowanie stresu i lęku.

ZAŁOŻENIA ZASAD OCENIANIA

1. Zasady Oceniania wspierają rozwój intelektualny i osobowościowy ucznia.
2. Każdy uczeń na miarę swoich możliwości robi jak najwięcej, by osiągnąć sukces szkolny.
3. Na początku każdego roku szkolnego uczniowie i rodzice są informowani o celach, zasadach oceniania z języka polskiego.
4. Ocena ma dostarczyć uczniom i rodzicom informacji na temat postępów, uzdolnień i trudności w nauce.
5. Nauczyciel powinien oceniać to, czego się uczeń nauczył, a nie to, czego nie umie.

ZASADY OCENIANIA

1. Wymagania edukacyjne oparte są na podstawie programowej z jęz. polskiego oraz programie „ Nowe słowa na start” (szkoła podstawowa) i „Słowa na czasie” (gimnazjum).
2. Stosuje się sześciostopniową skalę ocen.

3. ZO z j. polskiego dopuszczają możliwość wystawiania ocen ze znakami „+ / -”, ale tylko podczas śródrocznego sprawdzania wiadomości i umiejętności. Na półroczu i koniec roku szkolnego oceny muszą być pełne.
4. Ocenianie obejmuje dwa poziomy wymagań; podstawowy (P) i ponadpodstawowy (PP). Poziom podstawowy obejmuje wymagania konieczne (K) i podstawowe (P). Poziom ponadpodstawowy obejmuje wymagania rozszerzające (R).
5. Sprawdzone i ocenione prace uczeń i jego rodzice otrzymują do wglądu na określonych zasadach (prace przechowywane są u nauczyciela w szkole)
5. Prace klasowe są obowiązkowe. Jeśli z przyczyn losowych uczeń nie może pisać w wyznaczonym dla całej klasy terminie, to powinien to uczynić w terminie dwutygodniowym od powrotu do szkoły.
6. Uczeń ma prawo do jednokrotnej poprawy oceny ze sprawdzianów i dyktanda.(Ocena z poprawy wpisywana jest do dziennika obok pierwszej noty)
- 7.Prace klasowe i testy z większej partii materiału są zapowiadane z tygodniowym wyprzedzeniem, sprawdziany ortograficzne – przynajmniej dwudniowym, natomiast krótkie kartkówki obejmujące nie więcej niż trzy ostatnie lekcje, mogą być przeprowadzane bez zapowiedzi.
8. Wszystkie niezliczone(niedostateczne) prace klasowe uczeń musi poprawić, czyli dokonać analizy i korekty popełnionych błędów.
9. Pisemne prace klasowe typu wypracowanie nie mogą być zadawane z lekcji na lekcję.
10. Pisemne prace domowe uczeń jest zobowiązany oddać w ustalonym terminie. Nauczyciel może, ale nie musi, wyznaczyć dodatkowy termin. Nieoddanie pracy skutkuje oceną niedostateczną.
11. Pracą domową jest również przeczytanie tekstu literackiego. Niewykonanie takiej pracy skutkuje oceną niedostateczną.
12. Wszystkie prace klasowe uczniów gromadzone są w teczkach i przechowywane przez nauczyciela. Wgląd do nich mają uczniowie oraz rodzice.
13. Nauczyciel ma obowiązek sprawdzić i oddać prace klasowe w terminie 2 tygodni.
14. Prace pisemne muszą być napisane czytelnie, a zeszyty przedmiotowe prowadzone estetycznie.
15. Uczeń jest zobowiązany do noszenia podręcznika, zeszytu ćwiczeń oraz zeszytu przedmiotowego na każdą lekcję. Wskazane jest także posiadanie tekstu lektury w czasie jej omawiania.
16. Dwa razy w semestrze uczeń ma prawo zgłosić nieprzygotowanie do zajęć bez żadnych

konsekwencji (brak pracy domowej, nieprzeczytanie lektury ,brak zeszytu, ćwiczeniówki itp.)

17. Za twórczy i aktywny udział w zajęciach edukacyjnych uczeń może otrzymać plusa. Pięć plusów składa się na ocenę bardzo dobrą za aktywność.

18. Ocena uczniów z dysfunkcjami stwierdzonymi orzeczeniem odpowiedniej poradni powinna być zgodna z zaleceniami poradni.

19. Sukcesy w konkursach dotyczących wiadomości i umiejętności polonistycznych traktowane jest jako wykazanie się zakresem wiadomości i umiejętności wykraczających.

20. Wszystkie oceny są jawne.

21. Ocenami decydującymi o wynikach semestralnych czy rocznych są stopnie z prac klasowych i odpowiedzi ucznia. Ważna jest także systematyczność w odrabianiu prac domowych i zaangażowanie ucznia na lekcjach polskiego.

22. W każdym semestrze kontroli i ocenie podlegają następujące formy pracy ucznia:

-wypowiedzi ustne na lekcji oraz przygotowywane w domu

-recytacja utworów poetyckich lub prozy

-technika głośnego czytania

-sprawdzian czytelniczy sprawdzający stopień rozumienia czytanego **tekstu** oraz

posługiwanie się poznanymi terminami z teorii literatury

-prace klasowe, redagowanie różnych form wypowiedzi

-sprawdziany z nauki o języku (po każdym dziale)

-dyktanda

-pisemne prace domowe

-znajomość lektur obowiązkowych

-zadania nadobowiązkowe – stosownie do zainteresowań.

UCZNIOWIE Z DYSFUNKCJAMI ORZECZONYMI PRZEZ PORADNIE PEDAGOGICZNO - PSYCHOLOGICZNE

Wobec uczniów, którzy otrzymali orzeczenia z poradni psychologiczno-pedagogicznej, wymagania są niższe i określone indywidualnie, stosownie do wskazówek udzielonych w tych orzeczeniach.

Wymagania edukacyjne dostosowuje się do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia:

1) posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego - na podstawie tego

orzeczenia oraz ustaleń zawartych w IPET (Indywidualnym Programie EdukacyjnoTerapeutycznym);

2) posiadającego orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania- na podstawie tego orzeczenia;

3) posiadającego opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej , o specyficznych trudnościach w uczeniu się lub inną opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym specjalistycznej, wskazującą na potrzebę takiego dostosowania–napodstawietejopinii;

4) nieposiadającego orzeczenia lub opinii, który jest objęty pomocą psychologiczno-pedagogiczną w szkole – na podstawie rozpoznania indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz indywidualnych możliwości psychofizycznych ucznia dokonanego przez nauczyciel i i specjalistów w szkole;

5)W przypadku uczniów posiadających orzeczenie Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej o dysleksji i dysgrafii przy ocenie zadań i prac pisemnych błędy wynikające z orzeczonych dysfunkcji nie rzutują na ocenę.

6)Uczniom posiadającym opinie o wydłużonym czasie pracy wydłuża się czas prac pisemnych lub przewiduje się mniejszą ilość zadań.

KRYTERIA OCENY WYPOWIEDZI PISEMNYCH

1. Temat:

- zgodność z tematem,
- ciekawy pomysł, trafna koncepcja,
- dobór materiału,
- poprawność merytoryczna,
- uwzględnienie kontekstów.

2. Kompozycja:

- posługiwanie się określoną formą wypowiedzi,
- trójdzielna kompozycja
- spójność tekstu.

3. Język i styl:

- trafne i poprawne słownictwo,
- poprawne budowane zdania,

- poprawna odmiana wyrazów,
- funkcjonalność stylu.

4. Ortografia, interpunkcja, zapis:

- poprawność ortograficzna tekstu,
- poprawność interpunkcyjna,
- estetyka pracy,
- akapity.

5. W przypadku błędów ortograficznych należy uwzględnić ich podział na błędy zasadnicze i drugorzędne oraz usterki.
6. Przy ocenie pracy pisemnej należy uwzględnić opinię poradni pedagogiczno-psychologicznej dotyczącą zaburzeń w czytaniu i pisaniu dzieci dyslektycznych.
7. Prace klasowe z literatury oraz zadania rozszerzonej odpowiedzi należy opatrzyć komentarzem zawierającym zarówno pozytywne jak i negatywne aspekty zagadnienia. Ważne jest, aby zacząć od pozytywów, motywować do lepszej pracy, a nie zniechęcać.

SKALA PROCENTOWA ZAMIANY PUNKTÓW NA OCENY

- 0% - 30% - niedostateczny,
- 31% - 50% - dopuszczający;
- 51% - 74% - dostateczny;
- 75% - 89% - dobry;
- 90% - 98% - bardzo dobry;
- 99% - 100% - celujący.

DYKTANDA

celujący – czołowe miejsca w konkursach ortograficznych

bardzo dobry – praca bezbłędna

dobry plus – jeden błąd

dobry – dwa błędy

dostateczny plus – trzy błędy

dostateczny – cztery błędy

dopuszczający plus – pięć błędów

dopuszczający – sześć błędów

niedostateczny – siedem błędów i więcej

Do błędów pierwszorzędnych zaliczamy usterki z zakresu pisowni:

- **ó, u, rz, ź, ch, h;**
- „**nie**” z czasownikami, rzeczownikami, przymiotnikami, przysłówkami, imiesłowami, zaimkami;
- **wielką i małą literą;**
- wyrazów z **en, em, on, om, ą, ę;**
- cząstki – **by** z różnymi częściami mowy;
- zakończeń typu –ii, -ji.

Pomyłki – poznajemy je po tym, że w danym wyrazie błąd jest niemożliwy. Rodzaje pomyłek:

- z powodu perseweracji (powtórzenia), itp.: *świergog* (świergot), *zastęt* (zastęp);
- z powodu antycypacji (antycypacja – wyprzedzenie), itp.: *wegług* (według), *gługo* (długo);
- z powodu apercepcji (doświadczenia wcześniej nabyte trwale wyprą te, które właśnie zdobywamy), itp.: *panna dziedziczka*, zamiast młoda dziedziczka;
- pomyłki z powodu przeszkody Ranschburga (powstają ze zbiegu dwóch takich samych liter lub dźwięków), itp.: *bezseny* zamiast bezsenny, *podać* zamiast poddać.

W przypadku uczniów dyslektycznych do błędów graficznych zalicza się:

- dodawanie, opuszczanie, przestawianie liter, sylab lub całych wyrazów;

- mylenie liter:
 - a) o podobnym kształcie (a-o, l-l-t, n-r, m-n, u-w, e-ę, a-ą, i-j),
 - b) dużych i małych,
 - c) rzadziej używanych (h-H, f-F, L-F),
 - d) odpowiedników głosek zbliżonych fonetycznie (p-b, d-t, w-f, g-k, dz-c, sz-s, i-y, ę-em, ą-om, ś-ż, ć-dź),
 - e) różniących się w położeniu w stosunku do osi pionowej (p-b, d-b) lub poziomej (m-w, n-u, b-p, d-g, p-g)
- ominięcie drobnych elementów graficznych, w tym:
 - a) oznaczenie miękkości nad literami
 - b) kropek (dź, ż, i, j)
 - c) „ogonków” przy literach ą lub ę i kreski przy literach ó, t, ł, ź.
- błędy dotyczące podziału wyrazu lub całego zdania.

Czytanie

OCENA	KRYTERIA
celujący	Czyta głośno, płynnie, z właściwą interpunkcją; wyróżniająca, oryginalna interpretacja głosowa tekstu.

bardzo dobry	Czyta głośno, płynnie, z właściwą interpunkcją.
dobry	Czyta głośno, przestrzega znaków interpunkcyjnych, popełnia drobne błędy
dostateczny	Czyta głośno, popełnia liczne błędy, zapomina o interpunkcji.
dopuszczający	Czyta niewyraźnie, popełnia liczne błędy, nie przestrzega interpunkcji.
niedostateczny	Ma bardzo duże trudności z czytaniem.

Praca w grupie

	Zaangażowanie w pracę grupy	Realizacja wyznaczonych zadań	Pełnione role i funkcje	Rozumienie osobistej sytuacji w grupie
celujący bardzo dobry	Modeluje zachowanie innych w grupie.	Samodzielnie podejmuje się realizacji zadań adekwatnie do osobistych możliwości.	Potrafi pełnić w grupie każdą funkcję, która mu przypadnie.	Dbą o innych, wspiera grupę.
dobry	Potrafi z zaangażowaniem pracować w każdej grupie.	Samodzielnie podejmuje się realizacji zadań.	Potrafi realizować role zgodnie z osobistymi dyspozycjami, zna te dyspozycje i sam zabiega o te role.	Wie, jakie są jego mocne i słabe strony w pracy w grupie, potrafi tę wiedzę wykorzystać, dba o innych.

dostateczny	Pracuje przy wykonaniu większości zadań, jeśli pracuje w grupie, która mu odpowiada.	Realizuje większość zadań sam, niektóre ze wsparciem nauczyciela.	Potrafi realizować role zgodnie z osobistymi dyspozycjami.	Wie, jakie ma trudności w funkcjonowaniu grupowym i zaczyna nad tym pracować.
dopuszczający	Pracuje przy wykonaniu zadań, tylko jeśli są dla niego interesujące, tylko w grupie, która mu odpowiada.	Realizuje ze wsparciem grupy i nauczyciela niektóre zadania.	-----	Przyjmuje informacje zwrotne na temat trudności, jakie ma w funkcjonowaniu grupowym.

Recytacja

	Opanowanie pamięciowe	Przestrzeganie zasad interpunkcji	Dykcja	Oddanie nastroju wiersza
celujący	Bardzo dobrze opanował tekst.	Uwzględnia znaki interpunkcyjne.	Mówi bardzo wyraźnie.	Oryginalna, przykuwająca uwagę odbiorców interpretacja tekstu.
bardzo dobry	Bardzo dobrze opanował tekst.	Uwzględnia znaki interpunkcyjne.	Mówi bardzo wyraźnie.	Poprawnie oddaje klimat wiersza.
dobry	Dość dobrze opanował tekst (1-2 potknięcia).	Uwzględnia większość znaków interpunkcyjnych.	Mówi wyraźnie.	W miarę poprawnie oddaje klimat wiersza.
dostateczny	Opanował tekst w dużym stopniu.	Sporadycznie zwraca uwagę na interpunkcję.	Mówi wyraźnie.	Próbuje oddać klimat wiersza.
dopuszczający	Opanował tekst	Nie przestrzega zasad	Mówi w miarę	Nie potrafi oddać nastroju

	w stopniu niewielkim.	interpunkcji.	wyraźnie.	wiersza.
niedostateczny	Nie opanował tekstu			-----

Kryteria oceny wypracowania

(rozprawka)

1. TEMAT (0-4 p.)	
Tekst jest zgodny z tematem	0-4
Rozwinięcie obejmuje:	
<ul style="list-style-type: none"> • sformułowanie wyraźnej tezy, • podanie dwóch argumentów, • podanie przykładu do pierwszego argumentu, • podanie przykładu do drugiego argumentu, • podsumowanie własnych rozważań, wnioskowanie, refleksje. 	0-1
	0-1
	0-1
	0-1

2. Segmentacja tekstu (0–1) 1 p. – segmentacja konsekwentna i celowa. 0 p. – segmentacja przypadkowa lub brak segmentacji

3. Styl (0–1) 1 p. – styl stosowny, konsekwentny, dostosowany do formy wypowiedzi. 0 p. – styl niestosowny, niekonsekwentny lub niedostosowany do formy wypowiedzi.

4. Język (0–2) 2 p. – dopuszczalnych 5 błędów (składniowych, leksykalnych, frazeologicznych, fleksyjnych lub stylistycznych). 1 p. – dopuszczalnych 6 błędów (składniowych, leksykalnych, frazeologicznych, fleksyjnych lub stylistycznych). 0 p. –

powyżej 6 błędów (składniowych, leksykalnych, frazeologicznych, fleksyjnych lub stylistycznych).

5. Ortografia (0–1) 1 p. – dopuszczalne 2 błędy. 0 p. – powyżej 2 błędów. W przypadku uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się 1 p. – dopuszczalne 3 błędy. 0 p. – powyżej 3 błędów.

6. Interpunkcja (0–1) 1 p. – dopuszczalne 3 błędy. 0 p. – powyżej 3 błędów.

* Punktów w tych kategoriach nie przyznaje się, gdy praca jest krótsza niż ½ wymaganej objętości.

Uczeń otrzymuje „0” punktów, jeżeli praca jest niezgodna z tematem.

Kryteria oceny wypracowania

(charakterystyka)

1. TEMAT (0-4 p.)	
Tekst jest zgodny z tematem	0-1
Praca obejmuje: <ul style="list-style-type: none">• przedstawienie postaci,• wygląd zewnętrzny,• cechy charakteru i osobowości,• ocenę postaci,• odwołanie do tekstów, podsumowanie własnych rozważań, wnioskowanie, refleksje.	0-1 0-1 0-1
2. KOMPOZYCJA * (0-1 p.)	
Tekst ma trójdzielną kompozycję z zachowaniem właściwych proporcji.	0-1
Tekst jest spójny: <ul style="list-style-type: none">• istnieją językowe nawiązania pomiędzy poszczególnymi częściami pracy,• odrębność kolejnych kwestii uwidoczniła jest poprzez uzasadniony podział na akapity.	0-1
Tekst jest logicznie uporządkowany (nie pojawiają się nieuzasadnione powtórzenia myślowe bądź identyczne znaczeniowo wstęp i zakończenie).	

3. JĘZYK I STYL* (0-2 p.)	
Słownictwo jest stosowane poprawnie, także w związkach frazeologicznych.	0-3
Wyrazy są poprawnie odmieniane oraz łączone w zdania; poprawna jest też składnia wypowiedzeń złożonych.	(dopuszczalne 3 błędy niezależnie od kategorii)
Środki językowe dobrane są trafnie. Nie występują:	
<ul style="list-style-type: none"> • wulgaryzmy, nieuzasadnione kolokwializmy, wielosłowie, wieloznaczność, nieuzasadnione powtarzanie wyrazów, • zbyt liczne i bez uzasadnienia użyte wyrazy obce, • nieuzasadnione wyrażenia typu: praktycznie rzecz biorąc, dajmy na to, powiedzmy itp. • błędy rzeczowe. 	3 bł. – 3 p. 4 bł. – 2 p. 5 bł. – 1 p. 6 bł. – 0 p.
Styl jest funkcjonalny, tzn. dostosowany do formy charakterystyki (słownictwo charakteryzujące i oceniające postać).	0-1
4. ZAPIS* (0-2 p.)	
Ortografia jest poprawna.	0-2
	2 bł. – 2 p. 1 bł. – 1 p. 2 bł. – 0 p.
Interpunkcja jest poprawna (<i>dopuszczalne są 3 błędy</i>).	0-1
RAZEM	0-16

* Punktów w tych kategoriach nie przyznaje się, gdy praca jest krótsza niż ½ wymaganej objętości.

Uczeń otrzymuje „0” punktów, jeżeli praca jest niezgodna z tematem.

Kryteria oceny ogłoszenia, zawiadomienia, zaproszenia

REALIZACJA TEMATU (0-2 p.)	
Informacje: podanie daty, godziny, miejsca, celu uroczystości/imprezy, organizatora/zapraszającego,	0-1 p.
Zastosowanie wyrazów, wyrażeń bądź zwrotów o charakterze perswazyjnym.	0-1 p.
KOMPOZYCJA (1 p.)	
Spójność wypowiedzi	0-1 p.
JĘZYK I STYL (1 p.)	
<p>Poprawność językowa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - słownictwo, - odmiana wyrazów, - budowa zdań pojedynczych i złożonych, tzn. nie występują te same struktury zdaniowe, wulgaryzmy, nieuzasadnione kolokwializmy, wielosłowie, wieloznaczność, nieuzasadnione powtarzanie wyrazów (<i>dopuszczalny jeden błąd</i>). 	0-1 p.
ZAPIS (1 p.)	
Ortografia (<i>dopuszczalny jeden błąd ortograficzny</i>)	0-1 p.
Interpunkcja (<i>dopuszczalny jeden błąd interpunkcyjny</i>)	
RAZEM	0-5 p.

Kryteria oceny podania

REALIZACJA TEMATU (0-1 p.)	
Treść podania (sformułowanie prośby, podanie co najmniej dwóch argumentów w celu umotywowania prośby)	0-1
KOMPOZYCJA (0-1 p.)	
Zachowanie wszystkich formalnych wyróżników podania (wskazanie nadawcy, wskazanie adresata, miejscowość, data, podpis).	0-1
STYL (0-1 p.)	
Dostosowanie stylu do formy wypowiedzi poprzez posługiwanie się zwrotami charakterystycznymi dla podania.	0-1
JĘZYK (0-1 p.)	
Poprawność językowa - słownictwo, odmiana wyrazów, budowa zdań pojedynczych i złożonych, nie powtarzają się te same struktury zdaniowe; nie pojawiają się: kolokwializmy, wielosłowie, wieloznaczność, nieuzasadnione powtarzanie wyrazów (<i>dopuszczalny jeden błąd</i>).	0-1
ZAPIS (0-1 p.)	
Ortografia i interpunkcja (<i>dopuszczalny jeden błąd ortograficzny i jeden błąd interpunkcyjny</i>).	0-1
RAZEM	0-5

Kryteria oceniania

Klasa IV

I. OCENA CELUJĄCA

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, którego wiedza znacznie wykracza poza obowiązujący program nauczania.

- Twórczo i samodzielnie rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania,
- Proponuje rozwiązania wykraczające poza materiał programowy,
- Wypowiedzi ustne i pisemne są bezbłędne,
- Nie powiela cudzych pomysłów i poglądów,
- Bierze udział i osiąga sukcesy w konkursach literackich i teatralnych w szkole i poza szkołą,
- Podejmuje działalność literacką lub kulturalną i prezentuje wysoki poziom merytoryczny oraz artystyczny (np. udział w akademiach, współpraca z gazetką szkolną, udział w imprezach artystycznych, itp.),
- Posiada rozszerzone umiejętności z zakresu kształcenia językowego oraz nauki o języku, przewidywane w programie nauczania w klasie IV.

II. OCENA BARDZO DOBRA

- Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który opanował pełny zakres wiadomości określony programem nauczania dla klasy IV.
- Wypowiedzi ustne i pisemne są całkowicie poprawne pod względem stylistyczno – językowym, ortograficznym, merytorycznym i logicznym,
 - Doskonale potrafi posługiwać się poznanymi w klasie IV formami wypowiedzi (opowiadanie, opis wyglądu przedmiotu i postaci, sprawozdanie z wycieczki, dialog, list do najbliższych), i postaci, sprawozdanie z wycieczki, dialog, list do najbliższych),
- samodzielnie sporządza plan odtwórczy lektury i kompozycyjny własnej wypowiedzi,

- radzi sobie z układem graficznym wypowiedzi pisemnej – akapity,
- wykazuje się bardzo dobrą znajomością przeczytanego tekstu,
- potrafi nazwać niektóre stany psychiczne i ich przejawy,
- ma bogaty zasób słownictwa i umiejętnie posługuje się nim,
- samodzielnie i sprawnie posługuje się słownikiem ortograficznym,
- analizuje utwór poetycki, wskazując epitety, porównania, wersy, rymy, osobę mówiącą w wierszu,
- bierze czynny udział w lekcji,
- płynnie czyta nowy tekst,
- rozróżnia biegle poznane w klasie IV części mowy,
- wskazuje różnice między osobową a nieosobową (bezokoliczniki) formą czasownika,
- poprawnie stosuje formy liczby, osoby, rodzaju, czasu,
- rozróżnia czas przyszły złożony od czasu przyszłego prostego,
- biegle odmienia rzeczowniki przez przypadki i [poprawnie stosuje w zdaniach, oddziela temat od końcówki,
- odmienia przymiotniki i zauważa zależność form przymiotnika od określanego rzeczownika,
- wyróżnia w zdaniu podmiot i orzeczenie,
- układa zdanie pojedyncze i złożone,
- potrafi zbudować zdanie z podanych związków wyrazowych,
- odróżnia głoskę od litery, spółgłoskę od samogłoski,
- określa spółgłoski,
- zna zasady akcentowania w języku polskim i poprawnie akcentuje.

III. OCENA DOBRA

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który opanował wiadomości i umiejętności przewidziane podstawą programową oraz wybrane elementy przewidziane programem nauczania w klasie IV.

- czyta poprawnie, stosując zasady prawidłowego przystankowania,
- jego wypowiedzi ustne i pisemne mogą zawierać jedynie nieliczne błędy językowo-stylistyczne, logiczne i ortograficzne,
- w wypowiedziach próbuje oceniać zachowania bohaterów literackich oraz formułuje ogólne wnioski o utworach,
- poprawnie sporządza plan ramowy,
- potrafi posługiwać się słownikiem ortograficznym,
- potrafi wskazać w wierszu epitet, porównanie, rymy, wersy, strofy,
- rozróżnia części mowy poznane w klasie IV,
- poprawnie odmienia (stosuje w zdaniach) czasowniki i rzeczowniki,
- potrafi oddzielić temat od końcówki,
- poprawnie odmienia i stopniuje przymiotniki,
- umie wskazać w zdaniu podmiot i orzeczenie,
- rozpoznaje zdania pojedyncze i złożone,
- rozróżnia głoskę, literę, samogłoskę i spółgłoskę,
- określa spółgłoski,
- poprawnie dzieli wyrazy na sylaby.

IV. OCENA DOSTATECZNA

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który opanował wiadomości i umiejętności określone programem nauczania dla klasy IV na poziomie nie przekraczającym wymagań zawartych w podstawie programowej.

- w wypowiedziach ustnych i pisemnych na ogół przestrzega zasad poprawnościowych w zakresie budowy zdań, precyzyjnego stosowania poznanego słownictwa i ortografii,
- przy małej pomocy nauczyciela wypowiada się w szkolnych formach pisemnych,
- umie wymienić elementy świata przedstawionego,

- wskazuje epitety, porównania, wersy, strofy, rymy,
- odróżnia postacie i wydarzenia realistyczne od fantastycznych,
- tworzy bezokoliczniki od czasownika w formie osobowej i odwrotnie,
- odróżnia przyimek od innych części mowy,
- rozpoznaje rzeczownik w funkcji podmiotu i czasownik w roli orzeczenia,
- odmienia rzeczowniki przez przypadki,
- odmienia czasowniki przez osoby, liczby, czasy, rodzaje,
- podane zdania dzieli na pojedyncze i złożone,
- rozróżnia głoski, litery,
- przy małej pomocy nauczyciela określa spółgłoski,
- dzieli wyrazy na sylaby.

V. OCENA DOPUSZCZAJĄCA

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który samodzielnie lub przy pomocy nauczyciela wykonuje zadania o niewielkim stopniu trudności.

- technika cichego i głośnego czytania pozwala na zrozumienie tekstu,
- błędy językowe, stylistyczne, logiczne i ortograficzne popełniane w wypowiedziach pisemnych nie przekreślają wartości pracy i wysiłku, jaki włożył uczeń w ich napisanie,
- przy pomocy nauczyciela rozróżnia części mowy i wskazuje w tekście przyimek,
- odmienia rzeczowniki przez przypadki,
- wskazuje podmiot i orzeczenie, odmienia czasowniki przez osoby, liczby, czasy i rodzaje,
- wyróżnia głoski, litery i sylaby,
- zna podstawowe zasady ortograficzne.

VI. OCENA NIEDOSTATECZNA

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie opanował podstawowych wiadomości z fleksji, składni, słownictwa, ortografii, w zakresie redagowania poznanych form wypowiedzi.

- nie opanował techniki głośnego i cichego czytania,
- wypowiedzi nie są poprawne pod względem językowym i rzeczowym,
- w wypowiedziach pisemnych nie przestrzega reguł ortograficznych,
- nawet przy pomocy nauczyciela nie jest w stanie rozwiązać zagadnienia o elementarnym stopniu trudności.

Klasa V

I OCENĘ CELUJĄCĄ

Otrzymuje uczeń, którego wiedza znacznie wykracza poza obowiązujący program nauczania.

- Twórczo i samodzielnie rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania.
- Proponuje rozwiązania oryginalne i wykraczające poza materiał programowy.
- Jego wypowiedzi ustne i pisemne są bezbłędne oraz cechują się dojrzałością myślenia.
- Nie powiela cudzych poglądów, potrafi krytycznie ustosunkować się do językowej, literackiej i kulturalnej rzeczywistości.
- Bierze udział i osiąga sukcesy w konkursach szkolnych i międzyszkolnych.
- Podejmuje działalność literacką lub kulturalną w różnych formach / np. udział w akademiach, inscenizacje teatralne, współpraca ze szkolną gazetką, itd. /, prezentuje wysoki poziom merytoryczny oraz artystyczny.
- Posiada rozszerzone umiejętności z zakresu kształcenia językowego oraz nauki o języku przewidziane programem nauczania w klasie V.
- Wykazuje ponadprogramowe umiejętności w zakresie kształcenia literackiego i kulturalnego.

II OCENĘ BARDZO DOBRĄ

Otrzymuje uczeń, który opanował pełny zakres wiadomości określanych programem nauczania dla klasy V

- Wypowiedzi ustne i pisemne są całkowicie poprawne pod względem stylistycznym – językowym, ortograficznym, merytorycznym i logicznym.

- Doskonale potrafi posługiwać się poznanymi w klasie V formami wypowiedzi / sprawozdanie z wycieczki, spaceru, opis przedmiotu, wyglądu człowieka z elementami charakterystyki, list prywatny, zaproszenie/.
- Podejmuje próby charakterystyki postaci / na wyrazistych przykładach/.
- Samodzielnie sporządza notatki z czytanych lektur.
- Bezbłędnie układa plan odtwórczy lektur, plan kompozycyjny własnej wypowiedzi.
- Bardzo dobra znajomość przeczytanego tekstu pozwala na swobodne jego analizowanie, ocenę postępowania i poglądu bohaterów, pisanie opowiadania twórczego z elementami opisu, z dialogiem.
- Zwraca uwagę na problematykę moralną zawartą w poznanych utworach.
- Biegłe posługuje się „Słownikiem ortograficznym”, „Słownikiem wyrazów bliskoznacznych”.
- Potrafi porównać cechy gatunkowe baśni i bajki.
- Analizuje utwór liryczny.
- Wskazuje różnice między osobową i nieosobową formą czasownika, między czasownikiem dokonany i niedokonany.
- Określa znaczenie trybów czasownika, biegle odmienia czasownik w trybie rozkazującym i przypuszczającym.
- Zna zasady pisowni cząstki „by” z czasownikami.
- W odmianie rzeczownika przez przypadki wyróżnia temat oboczny, oboczności.
- Określa rolę przyimków w zdaniu.
- Wskazuje podobieństwa i różnice między przymiotnikiem i przysłówkiem.
- Podaje poprawne formy liczebników.
- Klasyfikuje rodzaje wypowiedzeń, podaje ich przykłady.
- Wyróżnia w zdaniu zespoły składniowe i nazywa je.
- Układa zdanie pojedyncze rozwinięte według poznanego wykresu.
- Przeprowadza klasyfikację zdań złożonych.
- Wskazuje różnice między samogłoską i spółgłoską.

- Omawia zależność brzmienia głóski od ruchów i pozycji narządów mowy.
- Podaje zasady akcentowania wyrazów w języku polskim oraz zasady wymawiania wyrazów bezakcentowych.

III OCENĘ DOBRĄ

Otrzymuje uczeń, który opanował wiadomości i umiejętności przewidziane podstawą programową oraz wybrane elementy przewidziane programem nauczania w klasie V

- Czyta poprawnie, stosując zasady prawidłowej intonacji i akcentowania.
- Jego wypowiedzi ustne i pisemne mogą zawierać jedynie nieliczne błędy językowo-stylistyczne, logiczne i ortograficzne.
- Potrafi samodzielnie poprawić większość własnych błędów.
- Podejmuje próby wypowiedzania się w formach trudniejszych niż określone podstawą programową : opowiadanie twórcze, opis postaci z elementami charakterystyki.
- W wypowiedziach próbuje oceniać i wartościować problemy i zjawiska dotyczące języka, literatury oraz kultury.
- Nazywa cechy gatunkowe mitów, legendy, bajki, noweli.
- Poprawnie sporządza plan ramowy i szczegółowy lektury.
- Określa formę gramatyczną czasowników.
- Stosuje w zdaniu czasownik w formie osobowej i nieosobowej.
- Tworzy czasowniki dokonany od niedokonanego, wyróżnia częśćkę za pomocą której tworzy ten czasownik.
- Poprawnie odmienia czasowniki typu : umiem, rozumiem, idę.
- Omawia budowę form trybu rozkazującego i przypuszczającego.
- Wyjaśnia różnice w odmianie podanych rzeczowników, wyodrębnia temat i końcówkę.
- Uzasadnia pisownię rzeczownika, odwołując się do odmiany.
- W zdaniu wskazuje pisownię rzeczownika, odwołując się do odmiany.
- W zdaniu wskazuje przyimki i wyrażenia przyimkowe, nazywa ich rolę w zdaniu.
- Tworzy przysłówki od przymiotników, stosuje je w zdaniach i określa ich rolę.

- Określa formę gramatyczną przymiotnika z rzeczownikiem.
- Zastępuje słowem liczebniki podane cyfrą i odwrotnie.
- Stosuje w zdaniu liczebnik w odpowiednim przypadku.
- Przekształca zdanie na równoważnik zdania i odwrotnie.
- Podaje przykład współrzędnego i podrzędnego zespołu składniowego.
- Robi wykres zdania pojedynczego rozwiniętego / na łatwych przykładach/.
- Przekształca zdanie pojedyncze na złożone i odwrotnie.
- Układa zdania złożone współrzędnie i podrzędnie.
- Określa cechy głoski.
- Rozpoznaje wyrazy bezakcentowe.
- Poprawnie akcentuje wyrazy na 3 i 4 sylabę od końca.

IV OCENĘ DOSTATECZNĄ

Otrzymuje uczeń, który w zakresie umożliwiającym postępy w dalszym uczeniu się, opanował wiedzę i umiejętności zawarte w podstawie programowej klasy V

- W wypowiedziach ustnych i pisemnych na ogół przestrzega zasad poprawnościowych w zakresie budowy zdań, precyzyjnego stosowania poznanego słownictwa i ortografii.
- W miarę samodzielnie wypowiada się w szkolnych formach pisemnych / opowiadanie odtwórcze z dialogiem, opis przedmiotu i postaci, sprawozdanie, list, zaproszenie/.
 - Opanował technikę poprawnego czytania i doskonalili się pod względem dykcji, intonacji, akcentowania/.
- Ma świadomość mechanizmów popełnianych błędów i potrafi je poprawić przy pomocy nauczyciela.
- Umie wymieniać elementy świata przedstawionego / miejsce i czas akcji, bohaterów, wydarzenia/.
- Odróżnia zdarzenia, postacie fantastyczne od realistycznych.
- W utworze lirycznym wskazuje epitety, porównania, przenośnie.
- Tworzy bezokoliczniki od czasowników w formie bezosobowej i odwrotnie.

- Rozróżnia czasowniki dokonane i niedokonane.
- Odmienia czasownik we wszystkich trybach / prostsze przykłady/.
- Nazywa przypadki i pytania, na które odpowiadają.
- Odmienia przez przypadki rzeczownik o prostej odmianie.
- Rozpoznaje rzeczownik w roli podmiotu i określenia rzeczownika.
- Odróżnia przyimek od innych części mowy.
- Rozpoznaje czasownik w roli orzeczenia i określenia czasownika.
- Odmienia przymiotnik przez przypadki.
- Łączy przymiotnik z rzeczownikiem, odmienia je, określa przypadek, liczbę i rodzaj.
- Rozpoznaje w zdaniu liczebnik.
- Rozróżnia zdanie i równoważnik zdania, podaje przykłady typów zdań.
- Łączy w zespoły składniowe wyrazy tworzące zdanie.
- Wpisuje zdanie w podany wykres.
- Podane zdania dzieli na pojedyncze i złożone.
- Z podanych zdań pojedynczych tworzy zdanie złożone.
- Dzieli wyrazy na głoski.
- Odróżnia samogłoski od spółgłosek.
- Dzieli wyraz na sylaby.
- Poprawnie akcentuje wyrazy na 2 sylabę od końca.

V OCENĘ DOPUSZCZAJĄCĄ

Otrzymuje uczeń, którego wiedza i umiejętności pozwalają na samodzielne lub przy pomocy nauczyciela wykonanie zadań o niewielkim stopniu trudności

- Jego technika cichego i głośnego czytania pozwala na zrozumienie tekstu.
- Względna poprawność językowa i rzeczowa wypowiedzi ustnych świadczy o zrozumieniu przez niego analizowanego zagadnienia.

- Błędy językowo – stylistyczne, logiczne i ortograficzne popełniane w wypowiedziach pisemnych nie przekreślają wartości pracy i wysiłku, jaki włożył w ich napisanie.
- Stopień opanowanych przez niego wiadomości pozwala na wykonanie zadań typowych, o niewielkim zakresie trudności, samodzielnie lub przy pomocy nauczyciela,
- Rozróżnia części mowy.
- Wskazuje podmiot, orzeczenie i określenia.
- Odmienia rzeczownik i przymiotnik przez przypadki.
- Odmienia czasownik przez osoby, liczby, czasy i tryby.
- Odróżnia zdanie od równoważnika zdania, zdanie pojedyncze od złożonego.
- Wyróżnia głoski, litery i sylaby w podanym wyrazie.
- Poprawnie pisze wyrazy poznane na lekcjach ortografii oraz zna podstawowe zasady ortograficzne.

VI. OCENĘ NIEDOSTATECZNĄ

Otrzymuje uczeń, który :

- nie opanował podstawowych wiadomości z fleksji, składni, słownictwa, ortografii,
- w zakresie redagowania poznanych form wypowiedzi oraz elementarnych wiadomości z zakresu budowy i analizy utworu literackiego, przewidzianych podstawą programową w klasie V,
- nie opanował techniki głośnego i cichego czytania nawet w stopniu dopuszczającym,
- jego wypowiedzi nie są poprawne pod względem językowym i rzeczowym,
- w wypowiedziach pisemnych nie przestrzega reguł ortograficznych,
- nawet przy pomocy nauczyciela nie jest w stanie rozwiązać zagadnienia o elementarnym stopniu trudności.

Kryteria oceniania
Klasa III Gimnazjum

Ocena celująca

Otrzymuje uczeń, którego wiedza i umiejętności znacznie wykraczają poza obowiązujący program nauczania

- umie wykorzystywać swoją wiedzę nabytą w szkole jak i poza nią
- umie samodzielnie wyciągać wnioski z materiałów źródłowych i lektur
- twórczo oraz samodzielnie rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania
- proponuje rozwiązania oryginalne i wykraczające poza materiał programowy
- jego wypowiedzi ustne i pisemne są bezbłędne oraz cechują się dojrzałością myślenia
- nie powiela cudzych poglądów, potrafi krytycznie ustosunkować się do językowej, literackiej i kulturalnej rzeczywistości
- bierze udział i osiąga sukcesy w konkursach przedmiotowych i literackich
- podejmuje działalność literacką lub kulturalną w różnych formach szkolnych, prezentuje wysoki poziom motoryczny oraz artystyczny

Ocena bardzo dobra

Otrzymuje uczeń, który opanował pełny zakres wiadomości i umiejętności przewidzianych programem nauczania klasy III

Kształcenie językowe i literackie

- prowadząc dyskusję negocjuje, stosuje parafrazę, broni swojego stanowiska
- rozwiązuje sprzeczności
- dokonuje podsumowania wyników dyskusji
- opowiada swobodnie z zastosowaniem dygresji
- charakteryzując postać dostrzega wpływ środowiska, tradycji, kultury, religii
- zdając sprawozdanie, odnajduje ukrytą perswazję, cel wypowiedzi
- dokonuje uogólnień na podstawie przeczytanego tekstu
- czyta ze zrozumieniem różne teksty literatury popularnonaukowej i fragmenty literatury naukowej
- ma świadomość wieloznaczności wypowiedzi literackiej
- odkrywając w literaturze wartości uniwersalne, przenosi je do własnego świata wartości
- posługuje się w sposób naturalny i funkcjonalny pojęciami i terminami z zakresu literatury i kultury
- w komunikatach medialnych odczytuje znaki i kody dosłowne i metaforyczne
- wykorzystuje media jako źródło informacji i opinii w samodzielnym dochodzeniu do wiedzy
- świadomie i krytycznie odbiera różne rodzaje utworów muzycznych, ojczystych i muzyki innych narodów
- wykorzystuje słownik etymologiczny oraz słownik mitów i tradycji kultury
- tworzy różnorodne instrukcje i wykorzystuje je w samodzielnej pracy
- umie obronić się przed manipulacyjnym działaniem środków przekazu
- redaguje sprawozdanie, przytacza wypowiedzi mówcy
- ocenia wartość filmu (koncertu)
- w rozprawce dobiera najtrafniejsze argumenty
- łączy fakty, syntetyzuje, dedykuje

Nauka o języku

- wykorzystuje funkcje stylistyczne mowy zależnej i niezależnej
- parafrazuje teksty, wykorzystuje wyrazy synonimiczne, wieloznaczne, przeciwstawne, o zabarwieniu emocjonalnym, o znaczeniu przenośnym
- stosuje zapożyczenia z języków obcych
- odmienia obce nazwy miejscowości

Ocena dobra

Uczeń opanował wiadomości i umiejętności przewidziane podstawą programową oraz elementy wybrane z programu nauczania dla klasy III
Kształcenie językowe i literackie

- Prowadzi wywiad z osobą fikcyjną w sytuacji symulowanej (np. postaci literackiej)
- Potrafi prowadzić dyskusję
- Dopełnia wypowiedzi innych
- Analizuje uwarunkowania wewnętrzne i zewnętrzne postępowania postaci dostrzegając wpływ środowiska, tradycji, kultury i religii
- Zna pojęcia: kompromis, negocjacja, parafraza, dygresja
- Interpretuje tekst poprzez głośne czytanie z odpowiednią intonacją
- Czyta ze zrozumieniem różnorodne teksty literatury pięknej, publicystycznej
- Określa specyficzne cechy stylu różnych tekstów
- Odkrywa w literaturze wartości uniwersalne
- Czytając różnorodne teksty, rozstrzyga dylematy moralne, umiejętnie dokonuje wyboru
- Analizuje komunikaty medialne
- Rozpoznaje znaczenia metaforyczne dzieł plastycznych
- Ocenia wiarygodność i poprawność językową różnorodnych czasopism
- Korzysta z poznanych wydawnictw informacyjnych
- Zdobywa informacje, wykorzystuje różne źródła
- W sloganach reklamowych dostrzega elementy tradycji literackiej i kulturowej
- Umie korzystać ze środków przekazu
- Redaguje sprawozdanie z referatu, przemówienia, kazania
- Dokonuje uogólnień
- Dobiera w recenzji właściwe słownictwo w celu wartościowania i opiniowania]
- Wyraża i uzasadnia własne zdanie
- Stosuje w rozprawce zwroty i wyrażenia uzasadniające stanowisko nadawcy
- Redaguje list otwarty, uzasadniając własne stanowisko
- Redaguje przemówienie
- Posługuje się poznanymi technikami notowania
- Sporządza mapę mentalną (mapę myśli)

Nauka o języku

- przekształca różnorodne konstrukcje składniowe w zależności od potrzeb komunikacyjnych i stylistycznych
- świadomie stosuje i przekształca w wypowiedziach mowę zależną i niezależną
- ocenia poprawność neologizmów i zapożyczeń, ich wartość komunikacyjną i stylistyczną

Ocena dostateczna

Uczeń w zakresie umożliwiającym postępy w dalszym uczeniu się opanował wiedzę i umiejętności zawarte w podstawie programowej
Kształcenie językowe i literackie

- zadaje pytania sprawdzające i naprowadzające
- wyczerpująco udziela odpowiedzi na pytania innych
- opowiada swobodnie z zastosowaniem zwrotów do adresata i środków pozajęzykowych
- analizuje motywy postępowania postaci
- zdaje relację z wykładu, pogadanki, prelekcji, porządkuje usłyszane treści
- dokonuje własnej interpretacji utworów literackich
- czyta biegle, poprawnie, głośno, wyraźnie i wyraziście
- umie korzystać z indeksów i bibliografii
- rozróżnia kreacyjny charakter literatury
- odkrywa w literaturze społeczne, patriotyczne i religijne postawy bohaterów i konfrontuje je z zachowaniami osób rzeczywistych
- rozumie znaczenie terminów i pojęć: oda, tekst źródłowy, reportaż, indeks, dialektyzm
- dostrzega tworzywo teatru telewizyjnego jako połączenie tworzyw teatru i filmu
- dostrzega możliwości destrukcyjne działania środków masowego przekazu
- dostrzega związek dzieła plastycznego z literackim, wyraża opinię
- rozróżnia muzykę ludową, klasyczną i popularną
- świadomie wybiera czasopisma
- posługuje się poznanymi słownikami i encyklopediami
- rozumie treść różnorodnych instrukcji
- ocenia treść i formę reklam
- redaguje sprawozdanie z wykładu, pogadanki, prelekcji
- redaguje różne recenzje
- uogólnia, dochodzi do prawdy na podstawie przeprowadzonej argumentacji
- redaguje list oficjalny, stosuje właściwe słownictwo
- redaguje list motywacyjny

Nauka o języku

- buduje poprawne pod względem składniowym i interpunkcyjnym wypowiedzenia złożone
- poprawnie zapisuje nazwy własne, zakończenia nazwisk żeńskich i małżeństw oraz zakończenia –ski, -cki, -dzki, -stwo, -ctwo, -dztwo
- dobiera wyrazy, które najtrafniej wyrażają żądane treści
- poprawnie stosuje i zapisuje neologizmy i zapożyczenia
- stosuje w wypowiedzeniach antonimy i homonimy
- poprawnie stosuje w swoich wypowiedzeniach wyrazy o znaczeniu abstrakcyjnym i konkretnym

Ocena dopuszczająca

Uczeń samodzielnie lub przy pomocy nauczyciela wykonuje proste zadania przewidziane podstawą programową
Kształcenie językowe i literackie

- dba o kulturę języka
- dąży do osiągnięcia kompromisu
- jest obiektywny i bezstronny w ocenie wypowiedzi
- opisuje ustnie postać, przedmiot, krajobraz
- wygłasza teksty z pamięci
- doskonalą technikę czytania
- rozumie ogólny sens czytanych tekstów
- rozróżnia cechy poznanych już gatunków literackich
- rozumie znaczenie pojęć: tren, bibliografia, archaizm, gwara
- dostrzega różnice między tworzywem teatru i filmu
- świadomie korzysta ze środków masowego przekazu
- dostrzega związek dzieła plastycznego z literackim
- poprawnie pisze tytuły czasopism
- doskonalą umiejętność pisania opowiadania, streszczenia, charakterystyki postaci
- redaguje sprawozdanie
- redaguje rozprawkę zgodnie z planem kompozycyjnym
- sporządza notatkę w formie zbioru cytatów

Nauka o języku

- buduje poprawne pod względem składniowym wypowiedzenia złożone
- zapisuje poprawnie mowę zależną i niezależną
- stosuje w wypowiedzeniach poprawne formy nazw własnych, nazw żeńskich i małżeństw
- stosuje w wypowiedzeniach synonimy

Ocena niedostateczna

Uczeń nie opanował podstawowych umiejętności i wiadomości w zakresie programu nauczania

Kształcenie językowe i literackie

- nie dba o kulturę języka
- nie doskonalą techniki czytania ze zrozumieniem
- nie rozumie podstawowych pojęć z literatury
- nie rozumie sensu czytanych tekstów
- nie dostrzega różnic między tworzywem teatru i filmu
- nie wyszukuje informacji w środkach masowego przekazu
- nie dostrzega związku dzieła plastycznego z literackim
- nie potrafi formułować dłuższych form wypowiedzi pisemnej (opowiadanie, opis, charakterystyka, streszczenie, list)
- ma słaby zakres słownictwa, błędnie redaguje swoje wypowiedzi pod względem językowym
- w wypowiedziach pisemnych nie przestrzega zasad ortograficznych, interpunkcyjnych, językowo – logicznych i stylistycznych

Nauka o języku

- nie buduje poprawnie pod względem składniowym wypowiedzeń złożonych
- nie wie co to mowa zależna i niezależna

- nie stosuje w wypowiedzeniach poprawnych form nazw własnych, żeńskich i małżeństw
- nie wie co to są synonimy, homonimy, antonimy.